

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST: EVROPSKA ZAJEDNICA I SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE MORAJU USVOJITI STRATEGIJU KOJA ĆE RAZBITI BLOKADU VEZANU ZA BOSANSKO-HERCEGOVAČKI USTAV

SARAJEVO, 21. februar 2008. - Democratization Policy Council (Vijeće za demokratizacijsku politiku ili DPC) danas je objavilo studiju pod naslovom "Razumijevanje i deblokiranje zastoja u pregovorima u ustavu Bosne i Hercegovine: novi pristup za Evropsku Uniju i Sjedinjene Američke Države." Ovaj tekst poziva Evropsku Uniju i njene zemlje članice da, uz podršku SAD-a, usvoje strategiju koja će pomoći građanima Bosne i Hercegovine, i izvršiti pritisak na njihove političare, da usvoje Ustav koji će omogućiti normalno funkcioniranje države.

"Međunarodna zajednica polaže sve svoje nade u to da će ustaljeni pristup proširenju EU-a dati rezultate u Bosni i Hercegovini, tretirajući je kao Sloveniju, umjesto da prilagodi svoju politiku sa ovdašnjom realnošću. Ovakav pristup je doveo do političke blokade i naveo bosanske političare da dovode u pitanje kredibilitet Evropske Unije," tvrdi viši saradnik DPC-a, Kurt Bassuener.

Država je i dalje hendikepirana dejtonskim ustavnim uređenjem, koje omogućava političkoj oligarhiji da ostane na vlasti još od predratnog vremena. "Sa jenjavajućim međunarodnim angažmanom, trenutni politički sistem vodi ka podjeli," izjavio je viši saradnik Scott Lang. Evropska Unija mora usvojiti strategiju koja je specifična za Bosnu i Hercegovinu i do maksimuma koristiti princip "mrkve i štapa" za postizanje adekvatnih ustavnih reformi. "EU mora iskoristiti svoju 'mekanu moć' da bi potakla novi ustavni i glasački sistem u BiH kao cijenu ulaska zemlje u njihov klub," dodao je Lang. "Ovo zahtijeva jasne i jednostavne kriterije kao i kreativne nove poticaje." Kriteriji moraju uključiti odbijanje etno-teritorijalnih principa, iznalaženje metoda koje sa manje smetnji štite vitalne nacionalne interese konstitutivnih naroda, i veću lokalnu kontrolu nad vlašću i financijama. Mogući poticaji koji bi se mogli iskoristiti za postizanje ovih ciljeva su daljnja liberalizacija viznog režima, veće učešće u razvoju ruralnih područja, pomoć u izgradnji putnog i željezničkog saobraćaja i veza sa okolnim zemljama i Evropskom Unijom.

Ovi poticaji mogu se iskoristiti za podizanje javnog mnijenja i vršenja pritiska na političare u svrhu organizovanja ustavne konvencije. "Bosanskohercegovački političari već predugo monopoliziraju pitanje ustava. Vrijeme je da se napiše ustav koji izražava želje i interese građana i zamjeni dejtonski sistem koji umjetno održava političku klasu na vlasti," ističe Bassuener. "Ustavna konvencija mora, pored državnih i parlamentarnih vođa, uključiti i predstavnike nižih nivoa vlasti, tj. načelnike općina, te predstavnike građanskih organizacija."

Dok se ne uspostavi ustavni poredak koji će omogućiti Bosni i Hercegovini da se samostalno približi Evropskoj Uniji, biće neophodno zadržati sve dejtonske instrumente, uključujući Visokog Predstavnik sa izvršnim "bonskim ovlastima."

Da bi započeli ovaj process u saradnji sa EU, SAD bi trebale imenovati višeg američkog političara ili diplomatu na poziciju specijalnog izaslanika koji će također imati svoje poticajne mjere ali i sankcije koje bi se koristile u suglasnosti sa EU. Lang ističe da bi "Senator Joseph Biden bio savršen izbor zbog svoje dugogodišnje predanosti pitanju Bosne i Hercegovine i pravne ekspertize."

Democratization Policy Council je transatlantska inicijativa za odgovornost u promociji demokracije. Osnovana je 2005. godine od strane grupe profesionalaca iz oblasti međunarodnih odnosa. Ovu studiju su napisali DPC-ovi viši saradnici bazirani u Bosni i Hercegovini, Belgiji i Njemačkoj.

Kompletan tekst studije na engleskom nalazi se na web adresi: www.democratizationpolicy.org. Prijevod na bosanski/hrvatski/srpski bit će dostupan prije 26. februara.

Mediji se mogu obratiti Kurt Bassueneru kbassuener@democratizationpolicy.org, na +387 61 489 653, i Scott Langu na +387 62 374 904 ili slang@democratizationpolicy.org.